

pagani qui remanserunt, non habentes quid dicant contra nomen Christi, dissensionem Christianorum Christianis obijciunt. Ergo quicumque ab hæreticis transierint ad Catholicam, non habebunt hoc opprobrium gentium; nec portabunt maledictum dissensionis, quia permanent in radice unitatis, in plantatione charitatis: « Non portabunt maledictum. »

XXIX. « Et scient, quoniam ego sum Dominus Deus » eorum, et ipsi populus meus domus Israël, dicit Dominus Deus¹. » Ecce sunt oves, ecce est et vinea. Quomodo cum de vinea loqueretur Isaïas, arguens quamdam vineam malam², ne diceret vitis: Non intellexi; exposuit in fine dicens: « Vineam autem Domini Sabaoth, domus Israël » est: » ne dicerent: Non nobis dictum est, sed vineæ nescio cui. Sic et hic, cum locutus esset de ovibus, ad extremum ne quis dicat, Forte sunt aliquæ oves Dei nescio ubi, quas curat Deus, et ego illas non novi: quanquam absurdus est nimis humano sensui qui ista cogitaverit: tamen pastor ille compatiens infirmis usque ad tales cogitationes descendit, et quæ essent oves ejus, apertissime exposuit. « Et vos oves meæ, et oves gregis mei, homines estis³. » Sed qui homines? omnes homines? Non. « Beatus enim » cujus est Dominus Deus spes ejus⁴. » Et, « Quam bonus » Deus Israël rectis corde⁵! Beatus vir cujus est Dominus » Deus ipsius⁶. »

XXX. Super omnes est Deus: tamen nescio quomodo non facile quisquam audet dicere, Deus meus, nisi qui in eum credit, et qui eum diligit: ipse dicit, Deus meus⁷. Tuum tibi fecisti: cujus es, hoc amat ipse. Prorsus dulcedine affectus tui, et secunda et præfidenti dilectione dic, Deus meus. Securus dicitis, verum dicitis: quia tuus est, et

¹ Ezech. xxxiv, 30. — ² Isaï. v, 7. — ³ Ezech. xxxiv, 31. — ⁴ Psal. xxxix, 5. — ⁵ Id. lxxii, 1. — ⁶ Id. cxlv, 5. — ⁷ Florus ad Rom. i.

non fecisti ut non sit alterius. Non enim sic dicitis, Deus meus; quomodo, equus meus. Equus enim tuus est, non equus alterius. Deus et tuus est, et ejus qui sic dixerit, Deus meus, quomodo tu dicitis. Singuli dicunt, Deus meus, et Deus meus: ille omnium est, communiter omnibus se ad fruendum præbens, in omnibus integer, in singulis integer. Non enim qui dicunt, Deus meus, singuli dividunt inter se. Si sermo iste quem jacto lingua, et sono constante litteris et syllabis, totus ad singulos pervenit, nec dividunt illum inter se qui audiunt; si sermo ad aures corporis corporaliter sonans, in propinquo clarius, in longinquo languidius, ab omnibus tamen audientibus totus excipitur, non inter se syllabatim eum dividuntibus, sed omnibus totum accipientibus: quanto magis ille Deus ubique præsens implens omnia, non propinqua clarius, et longinqua languidius, sed pertendens a fine usque ad finem fortiter, et disponens omnia suaviter¹, æqualiter possidetur ab omnibus? Lux ista, fratres mei, certe corporea, de cælo fulget, oritur, occidit, circumit, de loco in locum mutatur: tamen procedunt in eam et diriguntur omnium oculi, et omnium oculi pariter eam possident, non eam dividunt; nullus in ea dives limitem fixit, nec prior præoccupando ut videret, oculos pauperis aut exclusit, aut angustavit. Dicat pauper, Deus meus; dicat dives, Deus meus: minus ille habet, plus hic habet; sed argentum, non Deum. Ut perveniret ad Deum Zacchæus dives, dedit dimidium patrimonii sui²: ut perveniret Petrus, retia et navem dimisit³; ut perveniret vidua, duo minuta dedit⁴; ut perveniret pauperior, calicem aquæ frigidæ porrexit; ut perveniret penitus pauper et egenus, solam bonam voluntatem tribuit⁵. Diversa

¹ Sap. viii, 1. — ² Luc. xix, 8. — ³ Matth. iv, 22. — ⁴ Luc. xxi, 2. — ⁵ Matth. x, 42.

dederunt, sed ad unum pervenerunt, quia non diversa amaverunt. Sic et vos homines oves Dei, oves gregis Dei, nolite perturbari temporalibus diversitatibus vestris, quod alii in honore, alii sine honore, alii cum pecunia, alii præter pecuniam, alii pulchri corpore, alii minus pulchri, alii ætate fessi, alii juvenes, alii pueri, alii viri, alii foeminae: Deus omnibus æqualiter adest. Ille apud eum plus habet loci, qui plus attulerit, non argenti, sed fidei. « Et vos, inquit, oves meæ, et oves gregis mei, ho- » mines estis; et ego Deus vester, dicit Dominus Deus. » O beatos nos tali possessione, et tali possessore! Nam et possidet nos, et possidemus illum: possidet nos, ut colat nos; possidemus illum, ut colamus illum: sed nos colimus tanquam Deum, ille colit tanquam agrum: ille nos colit, ut fructum afferamus; nos eum colimus, ut fructum domus. Totum ad nos recurrit, ille nostri non eget. « Dabo tibi, inquit, hæreditatem tuam et possessionem » tuam fines terræ¹. » Ecce possessio ipsius sumus. « Do- » minus, inquit, pars hæreditatis meæ, et calicis mei². » Ecce possessio nostra est: sed tamen qua distinctione? Vos homines estis, ego Dominus Deus vester, dicit Dominus Deus noster.

¹ Psal. II, 8. — ² Id. XV, 5.

SERMO XLVIII¹:

De verbis Michææ prophetæ cap. VI (11): *Quid dignum offeram Domino* etc. Deque Psal. LXXII. *Quam bonus Israël Deus* etc.

I. LECTIOE divinorum eloquiorum, cum recitarentur, audivimus. Ea nobis est materies loquendi proposita; inde sapere debemus, inde seminare quod sapimus, adjuvante illo in cujus manu sunt, sicut scriptum est, et nos et sermones nostri². Nec frustra alio loco scriptum est: « In » Domino laudabo sermonem, in Domino laudabo ver- » bum³. » Hoc laudatur in Domino, quod dat Dominus. Quamvis ergo infirmi simus, vasa tamen sumus ejus: capimus quantum possumus, communicamus sine livore quod capimus. Suppleat ille in cordibus vestris, quod nos minus fecerimus: quia et quod operamur in auribus vestris, quid est, nisi ille totum agat in cordibus vestris?

II. Lectio prima prophetica quid nobis commendaverit, me commemorante recolite. « Quid dignum, inquit, of- » feram Domino⁴? » Quærebat homo sacrificium quo placaret Deum, vel quo placeret Deo: « Curvabo, inquit, » genu Deo excelso, placabo eum in millibus taurorum, » aut in denis millibus caprarum pinguium, aut offeram » Deo fructum ventris mei pro peccato animæ meæ⁵? » Primogenita, inquit, mea offeram Deo meo pro peccato ani-

¹ Alias de Tempore 236. — ² Sap. VII, 16. — ³ Psal. LV, 11. — ⁴ Michææ VI, 6. — ⁵ Ibid. 7.